

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzés

A határozat száma: Pfv.I.20.442/2020/8.

A tanács tagjai: Dr. Harter Mária a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Varga Edit bíró

A felperesek: I. rendű felperes neve

II. rendű felperes neve

(felperesek címe)

A felperesek képviselője:

Dr. Kása Nikoletta ügyvéd

(ügyvéd címe)

Az alperes: alperes neve

(alperes címe)

Az alperes képviselője:

Szabó Ügyvédi Iroda

(ügyvédi iroda címe;

ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék

1.Pf.210/2019/12.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Székesfehérvári Járásbíróság

8.P.23.571/2017/45.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére és a perköltség-rendelkezésekre is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a pert megszünteti.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 758.800 (hétszázötvennyolcezer-nyolcszáz) forint együttes – első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati – eljárási költséget.

A le nem rótt 302.890 (háromszázkétezer-nyolcszázkilencven) forint kereseti és 807.700 (nyolcszázhetezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A II. rendű felperes és az alperes szerződése alapján az alperes deviza alapú kölcsönt adott a II. rendű felperesnek, aki vállalta a kölcsön és járulékai visszafizetését. A II. rendű felperest terhelő kötelezettségek teljesítéséért az I. rendű felperes zálogkötelezettséget és készfizető kezességet vállalt. A felperesek az őket terhelő kötelezettségeket illetően közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek. A szerződésszerű visszafizetési kötelezettség teljesítésének elmaradása miatt az alperes közokirat záradékolásával végrehajtást kezdeményezett a felperesek ellen.

A felperesek keresete, az alperes védekezése

[2] A felperesek 2017. augusztus 12. napján benyújtott, a Pp. 369.§ a) pontjára alapított keresetükben az ellenük indult végrehajtás megszüntetését kérték – továbbiak mellett – arra hivatkozással, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza annak tárgyát, a kölcsön összegét, továbbá nem vállaltak korlátlan mértékű árfolyamkockázatot, az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződése rendelkezés tisztességtelensége folytán sem jött létre érvényesen a végrehajtani kívánt követelés.

[3] Az elsőfokú bíróság 5.P.22.171/2017/2. számú végzésével – 15 napos határidő tűzésével, a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül történő elutasításának terhe mellett – felhívta a felpereseket a keresetlevél hiányainak pótlására, ennek körében arra is, hogy a keresetlevél 3. oldalának hivatkozására figyelemmel tegyenek eleget a Pp. 370/B. §-ában foglalt feltételeknek is: terjesszenek elő kereseti kérelmet az érvénytelenség megállapítása iránt is, „megjelölve az alkalmazni kért jogkövetkezményt és levezetve az elszámolás során irányadóösszepszerűséget” (a hiánypótlásra felhívó végzés 5. és 6. pontjai).

[4] A felperesek a hiánypótlási felhívás e részének nem tettek eleget, 5.P.22.171/2017/3. számú beadványukban úgy nyilatkoztak, hogy az „érvénytelenség vonatkozásában nincs kereseti” kérelmük, azt csak „hivatkozásként” jelölték meg.

[5] Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy a felperesek keresetüket kizárólag a Pp. 369.§ a) pontjára alapították és nem terjesztették elő a Pp. 370/B.§ (1) bekezdésében előírt, a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet. Az alperes az alaki ellenkérelmében foglaltakat az eljárás során megismételte, érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. A felperesek fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét: az I. rendű felperes elleni végrehajtást megszüntette, a II. rendű felperes esetében a végrehajtás megszüntetésére irányuló keresetet elutasító elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[7] A jogerős ítélet részben megváltoztató rendelkezése ellen – hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyása, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt – az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

[8] Az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[9] A felülvizsgálati kérelem a következők miatt alapos.

[9] A Pp. 275.§ (2) bekezdése értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

[10] Az idézett jogszabályi rendelkezés a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának korlátait tartalmazza, valamint annak megfogalmazását, hogy meghatározott esetekben a felülvizsgálati bíróság túlléphet a felülvizsgálati, csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem korlátain. Erre – továbbiak mellett – akkor kerülhet sor, ha a pert hivatalból meg kell szüntetni. A jelen ügyben is ez az eset áll fenn.

[11] Az adott esetben az alperes felülvizsgálati kérelme az I. rendű felperes és az alperes közötti jogviszonyt, illetve az erre vonatkozó jogerős döntést érintette, azonban a Pp. előbbieken idézett rendelkezésében biztosított felhatalmazás alapján a Kúria túlléphetett – a Pp.370/B. § (1) és (2) bekezdéseinek megfelelően túl kellett lépnie – a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem korlátain, melynek következtében a Kúria döntése kihat az I. rendű felperes mellett a II. rendű felperesre is.

[12] A Pp. 370/B.§ (1) és (2) bekezdései szerint, ha a felperes a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben a végrehajtás megszüntetését a 369.§ a) pontja alapján érvénytelenségre hivatkozva kéri, a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt szerződés, vagy végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat esetén az annak alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége tárgyában is keresetet kell előterjesztenie.

Az (1) bekezdés szerinti esetben ha a felperes – hiánypótlási felhívás ellenére – nem terjeszti elő a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt szerződés, vagy végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat esetén az annak alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége tárgyában a keresetet, akkor a kizárólag a 369.§ a)

pontjára alapított kereset esetén a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani, vagy ha a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának már nincs helye, a pert meg kell szüntetni. Nincs helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának vagy a per megszüntetésének, ha a felperes a 369.§ a) pontja mellett a végrehajtás megszüntetését, illetve korlátozását más okra alapítottan is kéri; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a 369.§ a) pontjára alapított kereseti kérelmet nem tartja fenn.

[13] A Pp. idézett rendelkezései 2017. január 1-től 2017. december 31-ig voltak hatályban és a hatályba lépést követően indult ügyekben kerültek alkalmazásra. E szabályozással a Pp. egy speciális pertípust hozott létre, amelyben a bíróság nem csak a végrehajtás megszüntetéséről vagy korlátozásáról dönt, hanem a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt szerződés vagy végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat esetén az annak alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségéről is, illetve erre irányuló kérelem esetén az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonásáról is.

A rendelkezéske értelmében ha a fél hiánypótlási felhívás ellenére nem terjesztette elő a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt szerződés, vagy egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat esetén az annak alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége iránti keresetet, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett utasítani, s ha erre már nem volt mód, a pert meg kellett szüntetni.

[14] A jelen ügyben a felperesek a keresetlevelet 2017. augusztus 12-én terjesztették elő, tehát a per az előzőekben idézett jogszabályi rendelkezés hatályba lépését követően indult. Az elsőfokú bíróság a jogszabályi rendelkezésnek megfelelően hiánypótlásra hívta fel a felpereseket, akik azonban eltérő jogi álláspontjuk miatt hiánypótlási kötelezettségüket nem teljesítették, előadva, hogy az „érvénytelenség vonatkozásában nincs kereseti” kérelmük. Hivatkoztak továbbá a BH2015.102. számú eseti döntésre, amelynek értelmében a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt követelés érvénytelenségére alapított végrehajtás megszüntetési (korlátozási) perben a bíróság ítélete rendelkező részében nem állapíthatja meg a végrehajtás alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségét, ha a kereset alapos, a végrehajtás megszüntetéséről (korlátozásáról) rendelkezik.

[15] Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül nem utasította el, az alperesnek a per megszüntetésére irányuló alaki ellenkérelmében foglaltakat nem vette figyelembe, a pert nem szüntette meg, hanem érdemben elbírált a keresetet. A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság sem észlelte a kereset érdemi elbírálásának akadályát, hanem érdemi döntést hozott.

[16] A kifejtettek értelmében a perben eljáró bíróságok nem foglalkozhattak volna érdemben a keresetlevélben előadottakkal, azt a Pp. 370/B.§ (2) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú bíróságnak idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania, illetve az ügy érdemi tárgyalásának kitézése folytán ugyancsak ezen jogszabályi rendelkezés alkalmazásával a pert meg kellett volna szüntetnie. A másodfokú bíróság sem bírálhatta volna el a felperesek fellebbezésében foglaltakat, meg kellett volna szüntetnie a pert. Azért lett volna ez a bíróságok kötelezettsége, mert a felperesek a Pp. 369.§ a) pontjára alapították a végrehajtás megszüntetésére irányuló keresetüket, melynek alapjaként a szerződés „létre nem jöttére” és érvénytelenségére hivatkoztak: továbbiak mellett azt adták elő, hogy a kölcsönszerződés nem

tartalmazza annak tárgyát, a kölcsön összegét, valamint hivatkoztak az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződéses rendelkezés tisztességtelenségére, amelynek következménye ugyancsak az adott szerződés érvénytelensége. Mindezekre a körülményekre a végrehajtás megszüntetésének alapjaként hivatkoztak annak alátámasztására, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre. Ilyen körülmények között nem lehetett volna elfogadni a felperesek álláspontját, mely szerint a végrehajtás alapjául szolgáló szerződés érvénytelensége tárgyában kereset előterjesztése nem indokolt. Ezt a felperesek által említett eseti döntésben foglaltak sem cáfolják, hiszen a Kúria a BH2015. 102. számon közzétett határozatát a Pp. 370.§/B.§-ának hatályba lépését megelőzően, az akkor hatályos jogszabályi rendelkezések alapján hozta.

[17] Minthogy a permegszüntetés oka a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, a Kúria a Pp. 275.§ (2) bekezdésének alkalmazásával az eljárási szabálysértéssel meghozott jogerős határozatot az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően teljes terjedelemben hatályon kívül helyezte és a pert megszüntette.

Záró rész

[18] A Kúria a permegszüntetés folytán a Pp. 270.§ (1) bekezdésének megfelelően alkalmazott Pp. 80.§ (2) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az alperes jogi képviselőjével az eljárás mindhárom szakaszában felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5), (6) bekezdéseiben, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján a kifejtett tevékenységgel arányosan meghatározott ügyvédi munkadíjból (254.000 forint) és az alperes által megfizetett (504.800 forint) felülvizsgálati eljárási illeték összegből álló perköltség viselésére.

[19] A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján az állam viseli.

[20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. április 21.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró